

ANYANYELV ÉS KOMMUNIKÁCIÓ

I. Kommunikáció

5–6. évfolyam

A tantárgy fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelésben, ahol a szabályok, utasítások fokozatos bővítésével, megértésük, végrehajtásuk gyakorlásával saját tevékenységekben és a másokkal való kapcsolatokban, a felelősségtudat elmélyítésével a szituációs játékokon, meséken keresztül, a jó – rossz, pozitív – negatív példák elkülönítésével, felismerésével találkozik a tanuló. A fejlesztési területet az iskolai élet szabályainak betartásával, a deviáns magatartás felismerésével, az irodalmi művek megismerésén keresztül az emberi értékek elismerésével, pozitív és negatív személyiségjegyek megkülönböztetésével, felismerésével, példaképek bemutatásával támogatja.

A nemzeti azonosságtudat és a hazafias nevelés fejlődését a közösséghez tartozás érzésének kialakításával, a közösségért tenni akarás igényének fejlesztésével, népszokásokon keresztül a hagyományok ápolásával, és a nemzeti ünnepek legfontosabb jelképeinek, példaképeinek megismertetésével segíti. Eléri, hogy a tanuló aktívan működjön közre nemzeti ünnepek és megemlékezések alkalmával, ismerje a környezetében előforduló legfontosabb nemzeti emlékhelyeket.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése a saját érzelmek felismerésével és kifejezésével, az adekvát, kulturált közösségi viselkedés alapvető szabályainak betartásával, minél kevesebb pedagógiai segítségnyújtás mellett, és az iskolai, és más intézményi környezetben a megfelelő stílusú és hangnemű kommunikáció és viselkedés alkalmazásának fejlesztésével valósul meg.

A családi életre nevelést a családi és más közösségi kapcsolatok közötti különbség felismerése, a családi ünnepek szokásainak, kommunikációs formáinak gyakorlása, az adekvát magatartás szabályainak megnevezése és az év során aktuális családi ünnepek idejének megismerése támogatja.

A testi és lelki egészségre nevelés megvalósul a higiénés szokások, tevékenységek megnevezésével, eszközök, anyagok felismerésével, kiválasztásával, az időjárásnak, tevékenységnek megfelelő öltözék összeállításával, a kiegészítők megnevezésével és az önálló ízlés kialakításával. Mindemellett a közlekedési szabályok ismerete és betartása, a képességeknek megfelelő méretű térben az önálló közlekedés fejlesztése játszik fontos szerepet.

A fenntarthatóságot és a környezettudatosság fejlődését a környezeti jelenségek változásainak és hatásainak megismerése, a környezet élőlényeiinek megfigyelése, csoportosítása, megnevezése, a környezet tárgyainak a gyakorlati életben betöltött funkciói és az egészséges és káros szokások, veszélyes anyagok megismerése, megnevezése szolgálja.

A médiatudatosságra nevelést a különböző infokommunikációs technológiai eszközök megnevezése, rendeltetészerű használatuk megismerése, a valóság és képzelet elkülönítésének kialakítása, a mértékletességre nevelés terén segíti.

Az anyanyelvi kommunikációs kompetencia, a környezetnek és helyzetnek megfelelő kapcsolatteremtési mód megválasztásával, a beszéd vagy más, képesség szerinti kommunikációs módszer alkalmazásának fejlesztésével, a metakommunikációs jelek és a kommunikációs mondanivaló tudatos összehangolásával, az anyanyelv egyre tudatosabb, helyes alkalmazásával és az eseményekről, képekről minél önállóbb szövegalkotással fejlődik.

A természettudományos és technikai kompetencia fejlesztését a tantárgy az egészség védelmének, saját és mások harmonikus testi és lelki működésének, a balesethelyzetek elkerülésének érdekében, megfelelő kommunikációs technikák kialakításával és alkalmazásával, a környezetben található tárgyak és eszközök megnevezésével és az alkalmazási lehetőségek felismertetésével, az állatok és növények megnevezésével, tulajdonságok felismerésével, összehasonlítások végzésével és az egyszerű természeti jelenségek felismerésével, megnevezésével alapozza meg.

A tantárgy a szociális és állampolgári kompetenciát fejleszti a saját testi, lelki egészségéről szerzett ismeretek bővítésével, mások érzéseinek megértésével, a megfelelő önuralom és türelem gyakorlásával a verbális kapcsolatokban, szükség esetén a segítségkérés és a segítség megfelelő módon történő elfogadási képességének elsajátításával, valamint a tanuló környezetéből jövő segítségkérés felismerésével, lehetőségeihez képest a rászorulóknak történő segítségnyújtással.

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetenciaterület egyszerűbb művészeti alkotások befogadása és megértése, képesség szerinti szövegek élményszerű előadása, mozgással kísérése, rajzzal illusztrálása által fejlődik, valamint a tanuló, a fejlesztés hatására, ügyel megjelenésének esztétikumára, rendezettségére.

A hatékony, önálló tanulást az önellenőrzés és a javítás módszereinek gyakorlása, a motivált magatartás fenntartása az ismeretek elsajátításához, valamint a feladattudat és a kitartás folyamatos fejlesztése segíti.

5. osztály

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Beszédfejlesztés, anyanyelv	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	A tanuló érzékeli a jól, és a hibásan ejtett hangok közötti eltérést, törekszik azokat javítani.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Szókincsbővítés, aktivizálás.	
Fejlesztési feladat	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<ul style="list-style-type: none"> – Használjon a tanuló kérdő és felkiáltó mondatokat. – Használjon múlt és jövő időt. – Beszéde hangsúlyos, jó ritmusú, megfelelő hangerejű legyen. – Egyre élénkebben vegyen részt a kommunikációban. – Kérdezni, érdeklődni a körülötte zajló eseményekről. – Érteni a határozószók jelentését utasítások végrehajtásakor. – Szókincsét aktivizálni. – 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Helyhatározók gyakorlása. – Mondatbővítés kérdőszó segítségével. – Hely-, idő-, cél- és eszközhatározó alkalmazása. – Igekötők, módosító szerepük, hatásuk. – Feltételes mód. Kívánság megfogalmazása. – Metakommunikációs jelek felismerése, helyes bemutatása. – Beszédtechnikai és beszédmotoros gyakorlatok. 	<p><i>Ábrázolás-alkatás:</i> illusztráció készítése.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmuskíséret, adott témához kapcsolódó népdalok.</p> <p><i>Mozgásnevelés:</i> légzőgyakorlatok.</p>

	<p><i>Tevékenység</i></p> <p>Kívánságok megfogalmazása a „szeretnék” igével.</p> <p>Mi ez?, Ki ez?, Miért?, Hogyan?, Ki?, Hová? kérdőszavak használata a mondatalkotások során.</p> <p>A téri relációk használatának elkezdése beszédében.</p> <p>A metakommunikáció játékos gyakorlása, érzelmi, hangulati elemek utánzása, bemutatása.</p> <p>Zöngés – zöngétlen, tiszta – hibás ejtés differenciálása.</p> <p>Hallásfejlesztés, hangok kialakítása indirekt módon, utánzással.</p> <p>Hang ciklizálása a ritmusos beszéd érdekében.</p> <p>Artikulációs mozgások pontos utánzása.</p> <p>A direkt hangfejlesztéssel kapcsolatos utasítások megértése-kivitelezése.</p> <p>Képekkel egyeztetés, azonosítás, a beszéd javítása ritmikus gyakorlatokkal.</p> <p>Beszédrítmus-mozgás összekapcsolása, mondókák, dalok mozgásos megjelenítése.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hol, hová, honnan, miért, mikor, ki, mivel, kit, mit, rámutatás, pontos, mögé, fölé, előre – hátra, szájtér, légzés,	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Társadalmi érintkezési formák		Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Idegenekkel szemben a tanuló tartózkodó, a testi kontaktusban távolságtartó.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A verbális és nonverbális kifejezőképesség fejlesztése.		
Fejlesztési feladat	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	

<ul style="list-style-type: none"> – Megérteni, és megfelelően reagálni egyszerűbb helyzetekben. – Udvariasan viselkedni a felnőttekkel és társaival szemben. – Bemutatkozni megfelelő gesztusokkal, kéznyújtással. – Eddigi tapasztalatai alapján ismereteit rendezni. – Ruházatát rendben tartani, észrevenni, ha cserére szorul, cipőjét letörölni. – Megpróbálni a mindennapi tevékenységében az előzékeny, udvarias viselkedést. – Kulturáltan étkezni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Konfliktushelyzetek felismerése, a megoldás keresése különböző példákon keresztül. – Kulturált viselkedés vendégségben és vendégek fogadásakor. – Igényesség a ruházatban. – Különböző alkalmaknak megfelelő ruházat kiválasztása és felkészülés. – Előzékeny, udvarias magatartás kialakítása. – Óvja a tanuló saját és társai dolgait (ruhanemű, szemüveg stb.). – A kulturált étkezés szabályainak elsajátítása. – Az étel kiválasztása és elfogyasztása. <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Képekről nonverbális közlések leolvasása, megfogalmazása.</p> <p><i>Helyzetgyakorlatok:</i> (elromlik valami az osztályban, valakinek elvész a kedvenc játéka, valakinek nem jut tízóra, mert valaki többet evett).</p> <p>A történetek megismerése, ismétlések után a történetek eljátszása és megoldások keresése.</p> <p><i>Szituációs játék:</i> (Színházba megyünk, milyen legyen az öltözékünk?)</p> <p>Orvosi vizsgálatra, kirándulásra hogyan készüljünk?).</p> <p>Helyzetgyakorlatok, képek elemzése, saját tapasztalatok megbeszélése.</p> <p><i>Szerepjáték:</i> (vendégségben, vendégfogadáskor).</p> <p>A kialakult jó szokások további erősítése.</p> <p>Ajtónál a felnőttek és a lányok előre engedése.</p> <p>Leesett, otthelyezett tárgyak megőrzése, elrakása.</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> egészséges életmód.</p> <p><i>Társadalmi ismeretek:</i> társas kapcsolatok.</p>
---	---	---

	Nyilvános helyen kulturált étkezés. Viselkedés és étkezés feltűnés nélkül (cukrászdában, gyorsétteremben). Szerepjátékokban a foglalkozáshoz kapcsolódó tulajdonságok megjelenítése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Igazságtalan, biztos – biztosan, bizonytalan – talán, vélemény, vita, türelem – türelmes, türelmetlen, udvarias, előzékeny, rendszeretet, közintézmény, előadás, nézőtér, jegy, színészek, rendezvény, műsor, ambulancia, riadó, gyorssegély, sziréna, fogászat, szemészet, laboratórium, vizsgálat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Testünk és a személyes teendők		Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A tanuló ismeri az egészséges életmód jellemzőit, kerüli a káros hatásokat.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A test és működésének, valamint az egészségmegőrzéssel kapcsolatos teendőknek a megismerése.		
Fejlesztési feladat	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<ul style="list-style-type: none"> – A megismert fogalmakat főfogalom alá rendezni, és szókincsébe beépítve használni. – Kérésre megmutatni a megnevezett testrészt (ízületeket). – Nagy biztonsággal tájékozódni saját testén vagy maketten. – Érteni a testtel kapcsolatos fogalmakat. – Gyakori betegségeket megnevezni, problémáit jelezni, és segítséget kérni. – A kapott utasításokat betartani a gyógyulás érdekében. – Érteni, és megfogalmazni az ok-okozati összefüggéseket. 	<p><i>Ismeretek</i> <i>Testünk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Ízületek megnevezése (könyök, térd, boka), helyük és funkcióik. – Egészségügyi ismeretek bővítése (fiú – lány közötti eltérés észrevétele). – Tisztálkodás. Testápolás. – A fertőzések elkerülésének, megelőzésének módjai. – Az ismertebb betegségek és jellemző tünetek. A gyógyulás módja. – Kórházi tartózkodás fontossága. Néhány kezelési mód és kellékeik. – Testrészek, érzékszervek fogalmának kialakítása. Hasonló és eltérő testrészek. – Fiú – lány eltérő fejlődése. 	<p><i>Ábrázolás-alakítás:</i> emberábrázolás agyagból, grafika, festmény,</p> <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i> személyes szükséglettel kapcsolatos teendők,</p> <p><i>Környezetismeret:</i> emberi test, orvosi vizsgálat.</p>	

	<p>– A testmozgás/sport szerepe az egészségmegőrzésben.</p> <p><i>Tevékenységek</i> Tanári segítséggel a tanuló önmagán és társai testén megmutatja és megnevezi a váll, a könyök, a térd, a csukló és a boka testrészeket. A testen tájékozódik, téri fogalmakat gyakorolva. A jobb-bal, fent, lent és a többi viszonyozót önállóan használja. A testrészek érzékelő funkcióját megnevezi, bemutatja. Az orvosi szobában megnézi a főbb kellékeket. Fertőző betegségek megnevezése, tüneteik felsorolása. A rendszeres és alapos tisztálkodási műveleteket rutinszerűen gyakorolja. Fiú és lány testápolásának, tisztálkodásának jellegzetességei (izzadság, testszag stb.).</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Test-testrészt, ízület, bedagadás, fájdalom, láz, betegség, kezelés, orvosság, kenőcs, recept, gyógyítás, türelem, testhelyzet, testtájak, különböző nemű, nemi jellegzetességek	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Tájékozódás térben		Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A tanuló tájékozódik függőleges és vízszintes, jobb és bal irányban.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Megbízható részvétel a közlekedésben.		
Fejlesztési feladat	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<ul style="list-style-type: none"> – Mondatait melléknevek, viszonyozók használatával bővíteni. – Illedelmesen kérdezni. Segítséget kérni, ha szükséges. 	<p><i>Ismeretek</i> <i>Iskola</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Műhelyek, raktárak, szakköri szobák, udvar, megismerése funkciójuk megfigyelése. – A műhelyek eszközeinek 	<p><i>Életvitel és gyakorlat:</i> egyszerű háztartási munkák: lakás, házimunkák.</p>	

<ul style="list-style-type: none"> – Verbális és mozgásemlékezetét egyre tartósabbá tenni. – Tevékenyen részt venni alaprajz, makett elkészítésében. – Megfelelő magatartás a séták, látogatások alkalmával. – Összehasonlításokat tenni, különbségeket észrevenni, azt közölni. – Megkezdett munkáját befejezni. – Saját élményeit mondatokban megfogalmazni. – Épületeket megfigyelni, saját véleményt megfogalmazni az épületekről. – Szűkebb és tágabb környezetét igyekezzen megóvni lehetőségei szerint. – Élményeit rajzokkal feldolgozni. 	<p>megfigyelése, kipróbálása, tulajdonságaik megfogalmazása.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az ott dolgozók nevének megtanulása és használata. Elemi szintű kommunikáció gyakorlása. – A tanterem makettjének elkészítése. – Alaprajz készítése az iskoláról, tájékozódás az alaprajzon. – Környező utcák nevezetességeinek megismerése. <p><i>Lakás</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Lakóházak típusai. – Jellemző jegyek megfigyelése. – A lakás helyiségei. – Lakás berendezéseinek megfigyelése, megismerése, megnevezése, balesetmentes használata segítségével. – A lakás megóvása, gondozása, díszítése, lakóházak típusok szerinti csoportosítása. – Egyéb épületek a környéken. <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Iskola helyiségeiben, tornateremben, kézműves műhelyben, tanári szobában, irodában, raktárban, konyhában berendezés megfigyelése.</p> <p>Alaprajz készítése tanári segítséggel, színekkel differenciáltan az osztályok helyének megjelölése.</p> <p>Családi ház, társasház, lakótelepi panellakás megkülönböztetése.</p> <p>A lakás helyiségei, berendezései, funkciói, azok rendeltetészerű használata.</p> <p>Fűtés, világítás, azok működésének megfigyelése.</p> <p>Közvetlen környezetében lévő elektromos háztartási gépek megfigyelése, segítséggel kipróbálása.</p>	
--	---	--

	<p>A gépek és az ételféleségek összekapcsolása. (Mit, mivel, miért, hogyan?)</p> <p>Képekről, diákról szép épületek megtekintése, a különlegességek megfigyelése, megfogalmazása. Kulturált viselkedés színházban, múzeumban, az épület szépségeinek felfedezése.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	makett, tervrajz, alaprajz, emelet, földszint, pince, előtér, díszítés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Tájékozódás időben		Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A tanuló érzékeli az idő múlását.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Az idő múlásának érzékelése méréssel.		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<ul style="list-style-type: none"> – Felsorolni automatikusan, önállóan a hónapokat, évszakokat, napszakokat. – Kapcsolatot találni helyzetek, történések, és az évszakok, hónapok, napszakok között. – Kiválogatni a múltra, jelenre, jövőre jellemző tárgyakat, képeket. – Tájékozódni az ismétlődő évi események és azok dátumai között. – Az aktuális dátumot megmondani, vagy tábláról leolvasni, naptárból sorolni a napokat, kötve a dátumokhoz. – Hetesi teendői között felsorolni az ismert napi adatokat. – Eligazodni az idő fogalmai között. – Elkülöníteni, megnevezni a napszakokat. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Jelek információjának megértése a tájékozódáshoz, a cselekvés irányításához, az idő alakításához. – Évszakok, hónapok neveinek sorrendbe állítása, cselekvésekhez, napszakokhoz rendelése. Szerepjátékokban évszakok megjelenítése. – Múlt, jelen és jövő történéseinek megfogalmazása. – Napok, hetek, hónapok, évszakok. – Éjszaka, nappal. – Az óra, perc fogalmának megismerése. <p><i>Tevékenység</i></p> <p>Tanári irányítással, képek segítségével az évszakok</p>	<p><i>Számolás-mérés:</i> tájékozódás: időmérés, naptárbeosztás.</p> <p><i>Ábrázolás-alakítás:</i> évszakokkal kapcsolatos alkotások.</p> <p><i>Ének-zene:</i> az idő múlásával kapcsolatos dalok.</p>	

<ul style="list-style-type: none"> – Segítséggel leolvasni az egész órát, használni a volt és lesz kifejezéseket az idő megállapításánál. 	<p>ismérveinek elmélyítése. A hónapok nevének automatizálása versek, dalok segítségével, eseményekhez rendelésük (születésnap, ünnepek). Naptár használata. A hetek napjainak számlálása, napszakok megnevezése, sorrendiségük begyakorlása. „Mikor lesz?” „Már elmúlt.” – Az idő múlásának megfigyelése. Régi korok meséiből, tárgyaiból segítségével következtetések levonása. Képek időrendbe állítása. A látottak megfogalmazása viszonyszavak és időfogalmak használatával. Hagyományos és digitális órákon az idő leolvasása. Egész óra, fél óra, perc és óra viszonya. Próbálkozás az óráról az aktuális időpont leolvasására, tájékozódásra, még hány percig tart a tanóra stb.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Az idő múlásával, mérésével kapcsolatos fogalmak és szókincs.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>6. Élőlények</p>		<p>Órakeret 9 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A tanuló észreveszi a természet szépségeit.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja</p>	<p>A tápláléklánc alapjainak megértése.</p>		
<p>Fejlesztési feladatok</p>	<p>Ismeretek – tevékenységek</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<ul style="list-style-type: none"> – Egyre jobban tájékozódni az őt körülvevő természeti világban. – Analógiákat találni a régi és az új ismeretek között. – Önállóan próbálni 	<p><i>Ismeretek</i> Az élő környezet. <i>Növények</i> – A növények hatása életünkre (jó levegő, vitamin, állatokat táplál, melyeket mi eszünk)</p>	<p><i>Ének-zene:</i> növényekkel, állatokkal kapcsolatos dalok, zeneművek. <i>Ábrázolás-alakítás:</i></p>	

<p>megfogalmazni a termények évszakhoz történő rendelését és analógiákat.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Gyűjteni, rendszerezni, megfogalmazni a témakörben. Osztályozni, csoportosítani a növények fajtáit. – Ismerni és gondozni a környezetében lévő növényeket. – Ismerni és felsorolni a már tanult jellemzőket. – Igeköötös igéket használni. – Kérdéseit bővített mondatokkal feltenni. – Gondolatait érthető mondatokkal kifejezni. – Hosszan figyelni egy-egy dologra. – Tudjon állatjelmezben tulajdonságokat megjeleníteni, hangokat utánozni. – Számoljon be a kedvenc háziállatról. 	<p>meg).</p> <ul style="list-style-type: none"> – A növények fejlődése, a fejlődés feltételei. – A fa részeinek bemutatása, lombos, tűlevelű, lombhullató, örökzöld fa fogalmának kialakítása. – Gabonafélék megismertetése, felhasználása. – Szobanövények ápolása. – Az eddig tanultak elmélyítése, rendszerezése. <p><i>Állatok</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Háziállatok fogalmának bővítése. – Ház körül élő állatok csoportosítása (hasznos, káros). – A felsorolt állatok tápláléka, életmódja, haszna. – Hobbiállatok. – Mesék, dalok, versek az állatokról. <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Élő és élettelen megbízható differenciálása. Képválogatás, csoportosítás főfogalmak alá. Erdei sétán a tanuló megfigyeli, tapintja a fák részeit. Összehasonlítás, különbségek megállapítása. Tanórán tapasztalatai, emlékei szerint főfogalom alá rendez, csoportosít. Fogalomhoz megfelelő képet rendel. Ház körüli állatokról személyesen, filmből, könyvből szerez ismereteket, azonosítja az élő állattal. Párhuzamot von háziállatok és élelmiszerek között. Meséket, verseket, dalokat tanul. Állatfarsang, jelmezkészítés, szerepjátékok, mesék dramatizálása.</p>	<p>növény- és állatábrázolások különböző technikákkal.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Növény- és állatvilág témakörben felmerülő fogalmak.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	7. Előkészület a felnőtt életre		Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	A tanuló alkalmazkodik a társadalmi, közösségi környezet elvárásaihoz.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Körültekintő vásárlás, különbség felismerése a fontos és nem fontos árucikkek között.		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<ul style="list-style-type: none"> – Egyre több áruféleséget megnevezni, főfogalom alá rendezni önállóan is. – Saját véleményét kifejezni az üzletben látottakkal kapcsolatban. – Szerepjátékban azonosulni vevővel és eladóval. – Üzletbe lépéskor a tanult udvariassági formákat, rendszabályokat betartani. – A látottakat önállóan, emlékezte alapján rendszerezni. – Ismerni a pénz fontosságát a vásárlás során. – A tanultakat készség szintjén, a gyakorlatban alkalmazni. – Türelemmel, érdeklődéssel és megfelelő magatartással részt venni a látogatásokon. – Szókincse, mondatai tükrözzék a beépült és rögzült ismereteket. – Önállóan kérni, megköszönni, elköszönni, kifogást megfogalmazni. – Megmondani kérdésre saját nevét, születési helyét és idejét. – Ismerni édesanyja nevét (legalább keresztnévét). – Kérdésre kiválasztani édesanyja külső és belső tulajdonságait. 	<p><i>Ismeretek</i> <i>Üzletek, vásárlás</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Áruház látogatása, áruféleségek megnevezése, konvencionális kifejezések gyakorlása, irányítással. – Üzletekről, vásárlásról tanultak rendszerezése. – Piaclátogatás, vásári áruk, utcai árusok. – Piacok, üzletközpontok, közértek, kiskereskedések hasonlósága, különbözősége. – Rendszeres vásárlás gyakorlása az apróbb megbízatások teljesítésével. – Az önállóság fokozatos növelésével: az áru kiválasztása, vásárlás, fizetés. – Megfelel-e az áru minősége? (Csere). – A pénz értéke. – – Személyes adatok. Születési hely, idő. Az anya leánykori neve. Lakcím. – Az anya tulajdonságainak megfigyeltetése, megfogalmazása. <p><i>Tevékenységek</i> Hasonlóságok és különbözőségek sorolása a különböző helyek (áruház, piac, utcai árusok) között. Üzletek, áruféleségek rendszerezése, csoportosítása, minőségi kifogás megfogalmazása.</p>	<p><i>Életvitel és gyakorlat:</i> egyszerű háztartási munkák. Vásárlás, fogyasztóvédelem.</p>	

	<p>Szervezett keretek között csoportos látogatás a különböző vásárlóhelyekre.</p> <p>Tanári kérés szerint vásárlás, fizetés.</p> <p>A tanult kommunikációs formák gyakorlása, szerepjátékokban megjelenítése.</p> <p>Név, születési hely, idő automatizált megtanulása.</p> <p>Édesanyja nevének megtanulása.</p> <p>Édesanyja külső tulajdonságait segítséggel megfigyeli, megnevezi.</p> <p>(Születésnap, névnap számontartása, felköszöntés).</p> <p>Érzelmeit kifejezi szóban és gesztusaiban, mások érzelmi megnyilvánulásait észreveszi és tiszteletben tartja.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A témákkal kapcsolatban felmerülő fogalmak, szókincs köre.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	9. Ünnepek		Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Mások ünnepét elfogadni, tiszteletben tartani.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Külsőségeiben és tartalmában is készülődés az ünnepre.		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<ul style="list-style-type: none"> – Szívesen részt venni az ünnepi készülődésben. – Önálló feladattal készülni az ünnepre. – Himnusz hallgatása alatt vigyázban állni. – Verseket, dalokat örömmel bemutatni az iskolában és otthon. – Örülni társai sikereinek. – Helyesen értelmezni az ünnepekkel kapcsolatos fogalmakat, megfelelő 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Nemzeti, társadalmi, családi ünnepek csoportosítása. – Az ünnepek eredete, történetének ismertetése. – Nemzeti ünnep. Augusztus 20 (Szent István). Március 15. (Petőfi Sándor). – Az ünnepekhez tartozó történetek ismertetése. – Az ünnephez tartozó formai elemek betartása. 	<p><i>Ének-zene:</i> ünnepi műsor.</p> <p><i>Ábrázolás-alakítás:</i> ajándék, dekoráció az ünnepre.</p> <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i> anyagok alakítása: ajándék készítése.</p>	

<p>eseményekhez kapcsolni azokat, játékosan utánozni néhány jellegzetes ünnepi eseményt.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Egyre biztosabban eligazodni a különböző ünnepek időpontja, jellege, eredeztetése tekintetében. – Az ünnepekkel kapcsolatos tárgyismeretét, és a fogalmait gazdagítani. – Legyen megfelelő a tanuló magatartása, részvétele. 	<p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Az aktuális ünnepnek megfelelő kellékek, ajándékok készítése segítséggel.</p> <p>Figyelmesen hallgatja a történeteket.</p> <p>Képeket gyűjt és rendszerez az ünnepekkel kapcsolatban.</p> <p>Verseket, dalokat tanul és előad, csoportban, vagy önállóan.</p> <p>Versenyekre, vetélkedőkre készül.</p> <p>Nemzeti nagyjaink és az eseményekhez kapcsolódó történeteket ismer meg.</p> <p>Az ünnepek megnevezését és eredetét sokféle helyről, helyzetből hallgatja, nézi.</p> <p>Tevékenyen részt vesz jelképek (zászlók, díszek) készítésében.</p> <p>Tanári segítséggel értelmezi a helyzeteket, tárgyakat.</p> <p>Olvasmányok az ünnepekkel kapcsolatban.</p> <p>Történelmi tárgyak megtekintése, múzeumlátogatások az ünnepekhez kapcsolódóan.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p><i>Nemzet, család, hazaszeretet, ünnepélyes, Himnusz, csend, felvonulás, , ünnepélyességköltő, költemény, előadás, emlékmű, múzeum, tűzijáték, ünnep, nemzet, történet, kép, jelkép, korona, szent, szeretet, gyűlölet, hangulat.</i></p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> – kiejtését tudatosan javítani, hangerejét, beszédritmusát tudatosan irányítani. – bővítménnyel mondatot alkotni. – kérdést megfogalmazni, kérdésre adekvát választ adni. – felhívó jellegű kommunikációs megnyilvánulásokra. – a hangulati elemeket megjeleníteni beszédében. – felismerni és megfogalmazni tulajdonságokat. – felismerni, megmutatni érzékszerveit és tudja azok funkcióit. – egyszerű terítési és főzési műveletet elvégezni, azokat szavakkal, mondatokkal magyarázni, indokolni. – megbízhatóan részt venni mindennapjain a közlekedésben. – észrevételeit, szükségleteit jelezni, segítséget kérni, megköszönni.
--	---

	<p>Étkezésnél, kiránduláson megfelelő magatartást tanúsít. Természeti kincseinket és néhány hasznát, jelentőségét ismeri. A témakör fő fogalmait beszédében megfelelően használja. A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> – segítséggel leolvasni az egész órát, használni a volt és lesz kifejezéseket az idő megállapításánál. – az elmúlással kapcsolatos történéseket megérteni. – mondanivalóját kérdések segítségével bővített mondatokkal is megfogalmazni. – főfogalom alá rendezni az állat- és növényvilág témakörökben különböző tulajdonságok alapján. – együttműködni a helyes viselkedési és magatartási szabályok tudatos betartásában. – aktív szókincsét bővíteni a tanult témakörökben. – legfontosabb személyi adatait elmondani (név, cím). – a legfontosabb ünnepek jelentőségét átélni, az ünnepekkel kapcsolatos tárgyismeretét, és a fogalmak használatával beszédét gazdagítani, közös ünnepeken alkalmanként közreműködni. <p>Himnusz hallgatása alatt vigyázban áll.</p>
--	--

6. osztály

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Beszédfejlesztés, anyanyelv	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A tanuló érzékeli a jól, és a hibásan ejtett hangok közötti eltérést, törekszik azokat javítani.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Szókincsbővítés, aktivizálás.	
Fejlesztési feladat	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<ul style="list-style-type: none"> – Tárgyakat, képeket gyűjtőfogalom alá rendezni. – Segítséggel elmondani 4-5 verset, mondókát, éneket. – Szókincsét aktivizálni. – Rajzaihoz magyarázatot, mesét rendelni. – Élményeit összefüggő mondatokkal kifejezni. – Érthetően, lényegre törően telefonálni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Leírási, jellemzési gyakorlatok (melléknevek). – Tárgyak megnevezése, mondatalkotás, mondatbővítés. – Két állítmánnal mondatok alkotása. – Felsorolás, összetett mondatok képzése „és” kötőszóval. – Birtokos személyrag és birtokos rag alkalmazása. <p><i>Tevékenység</i></p>	<p><i>Ábrázolás-alakítás:</i> illusztráció készítése.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmuskíséret, adott témához kapcsolódó népdalok.</p> <p><i>Mozgásnevelés:</i> légzőgyakorlatok.</p>

	<p>Szituatív és cselekvéses helyzetekben gyakorlás.</p> <p>Cselekvések megfogalmazása, szituációkban.</p> <p>Környezeti tárgyak megnevezése egyre bővülő körrel.</p> <p>Képekkel egyeztetés, azonosítás.</p> <p>Társak, szülők, mesei hősök stb. jellemzése szóban és képi megfogalmazásban (rajz, szobor stb.).</p> <p>Tárgyak, képek sorba rendezése, megnevezése.</p> <p>Telefonbeszélgetés barátaival, rokonaival (gyorsan, tömören).</p> <p>A hangsúlyos beszéd gyakorlása, a beszéd javítása ritmikus gyakorlatokkal.</p> <p>Beszédritmus-mozgás összekapcsolása, mondókák, dalok mozgásos megjelenítése.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	soralkotás, rámutatás, pontos, mögé, fölé, előre – hátra, szájtér, légzés, arckifejezés, mimika, szomorú, vidám, kíváncsi, mérges.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Társadalmi érintkezési formák		Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Idegenekkel szemben a tanuló tartózkodó, a testi kontaktusban távolságtartó.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A verbális és nonverbális kifejezőképesség fejlesztése. Szerepjátékokban a foglalkozásokhoz kapcsolódó tulajdonságok megjelenítése.		
Fejlesztési feladat	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<ul style="list-style-type: none"> – Eddigi tapasztalatai alapján ismereteit rendezni. – Megpróbálni a mindennapi tevékenységében az előzékeny, udvarias viselkedést. – A kapott megbízásokat pontosan teljesíteni. – Kulturáltan étkezni. – Helyesen használni minden intézmény jellegzetes 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Megbízások vállalása és teljesítése. – Példaképek keresése környezetében, ismert hősök között stb. – Az étel kiválasztása és elfogyasztása. – Közintézmények főfogalmának kialakítása. – Mozi, színház, művelődési 	<p><i>Környezetismeret:</i> egészséges életmód.</p> <p><i>Társadalmi ismeretek:</i> társas kapcsolatok.</p>	

<p>fogalmait.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Igényt kialakítani a szabadidő kulturált eltöltésére. – Szívesen visszatérni a már látogatott helyekre, élményekre emlékezni, újdonságokat felfedezni, ezekről beszámolni. 	<p>ház, múzeum, rendelőintézet, kórház, gyógyszerár, posta, tűzoltóság, rendőrség, mentőállomás, repülőtér.</p> <p><i>Tevékenységek</i> A kialakult jó szokások további erősítése. A tanuló teljesítsen kisebb-nagyobb megbízásokat. Nyilvános helyen kulturált étkezés. Viselkedés és étkezés feltűnés nélkül (cukrászdában, gyorsétteremben). Közös megbeszélés alapján feladatvállalás, a végzett munkáról beszámolás, a bírálat meghallgatása, a kritika elfogadása. Szerepjátékokban a foglalkozáshoz kapcsolódó tulajdonságok megjelenítése. Rövid történetek meghallgatása, filmrészletek megtekintése, és a látottak alapján állásfoglalás, indokolás, vitatkozás. Az együttélés feltételeinek tudatosítása, pl. az önzés rossz tulajdonság, az alkalmazkodás fontossága stb. Szervezett kirándulás alkalmával a közintézmények meglátogatása. Az épületek jellegzetességeiről, az intézmények sajátosságairól benyomásokat szerzése. Az egészségüggyel, közlekedéssel, ügyintézéssel, szórakozással kapcsolatos intézményekről ismeretek összegzése, rendezése, eszközei, tárgyai megnevezése (belépőjegy, sorszám, beutaló stb.). Az adott intézményekben zajló tevékenységek megismerése; azok funkciójáról összefüggő beszámolás, élmények elmondása (utaztam repülővel, láttam tűzoltóautót, voltunk színházban, fájt a fogam).</p>	
---	---	--

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Igazságtalan, biztos – biztosan, bizonytalan – talán, vélemény, vita, türelem – türelmes, türelmetlen, udvarias, előzékeny, rendszeret, közintézmény, előadás, nézőtér, jegy, színészek, rendezvény, műsor, ambulancia, riadó, gyorssegély, sziréna, fogászat, szemészet, laboratórium, vizsgálat.
------------------------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Testünk és a személyes teendők		Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	A tanuló ismeri az egészséges életmód jellemzőit, kerüli a káros hatásokat.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A test és működésének, valamint az egészségmegőrzéssel kapcsolatos teendőknek a megismerése.		
Fejlesztési feladat	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<ul style="list-style-type: none"> – A megismert fogalmakat főfogalom alá rendezni, és szókincsébe beépítve használni. – A ruházatot szezonálisan csoportosítani, és azok minőségi jellemzőit saját szavaival elmondani. – Saját ruházata színeit, egyéb jellemzőit felsorolni. – Észrevenni ruházatán a rendetlenséget. Ruháira vigyázni. – Saját ízlés kialakulása, öltözködési stílusát ennek alapján alakítani. – Jelmezbálon szerepelni, eltérő öltözeteket kipróbálni. – Megnevezni az ételeket, áruféleségeket a csomagolás alapján. – Ismerni a menük sorrendiségét. – Egyszerű terítési és főzési műveletet elvégezni, azokat szavakkal, mondatokkal magyarázni, indokolni. – Érteni, és megfogalmazni az ok-okozati összefüggéseket. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <p><i>Öltözködés</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Évszaknak és alkalomnak megfelelő ruházat kiválasztása irányítással. – Ruhadarabok kiválasztása, csoportosítása különböző szempontok szerint. – Divatlapok nézegetése, válogatás, vágás, ragasztás. Öltöztetés, vetkőztetés. – Jelmeztervezés játékosan, segítséggel. – A szekrények rendje. <p><i>Étkezés</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Konzervek, mirelitek, megismerésük, felhasználásuk. (Gyártási idő, szavatosság leolvasása, tárolásuk, felhasználásuk). – Egészséges táplálkozás. – Hagyományos és ünnepi ételek. – Főzési, sütési kellékek, alapanyagok, előkészítő műveletek. Az ételekről, étkezésekről meglévő ismeretek rendszerezése. – Az egészségmegőrzés 	<p><i>Ábrázolás-alakítás:</i> emberábrázolás agyagból, grafika, festmény, jelmezkészítés.</p> <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i> személyes szükséglettel kapcsolatos teendők, háztartási munkák, étkezés.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> emberi test, orvosi vizsgálat.</p>	

	<p>témakörében tanultak megfogalmazása és gyakorlása.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az egészséges táplálkozás alapelvei. – A testmozgás/sport szerepe az egészségmegőrzésben. <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Képek segítségével az évszaknak megfelelő ruházat csoportosítása. Közös halmazokba rendezi a minden évszakban viselendő ruhadarabokat. Újságokból, katalógusokból különlegességeket kivág, gyűjt, füzetbe rendez.</p> <p>Egyre önállóbban fogalmazza meg gondolatait melléknevek segítségével.</p> <p>Önálló öltözés, vetkőzés.</p> <p>Ruhadarabok szempontok szerinti különválasztása: divatos, régimódi; színek; anyag szerinti; fiú-, lányruhák; felsőruházat, alsóruházat.</p> <p>Saját ízlés szerinti válogatás újságokból, divatlapokból.</p> <p>Önálló „ruhagyűjtemény” készítése. Kiegészítők választása.</p> <p>A ruhanemű megkímélése, gondozása.</p> <p>Közértben a többi áruféleség megfigyelése mellett alaposabb tájékozódás a mirelitárak és a konzervek pultjánál.</p> <p>Segítséggel a tanuló megnevez különböző mirelit árukat, konzerveket.</p> <p>Elkészítési módjukról ismertetőt hallgat és bemutatót néz meg.</p> <p>Beszámol ismereteiről, emlékezetből és eseményképek segítségével.</p> <p>Az ételféleségek körében szerzett ismeretek bővítése, salátafélék, különféle édességek.</p> <p>Az étkezés kulturált viselkedésformáinak gyakorlása.</p> <p>Egészségre káros ételek, italok</p>	
--	---	--

	<p>számbavétele, fogyasztásuk kerülése.</p> <p>Képek alapján a tanuló ünnepi és hagyományos menüt állít össze.</p> <p>Mennyiségi és minőségi különbségeket az étkezésnél megállapít.</p> <p>Tankonyhán ünnepekre szendvicseket, salátákat, turmixokat készít.</p> <p>Megnevezi és használja a szükséges alapanyagokat, kellékeket.</p> <p>Megnevezi a munkaműveleteket, műveleti sorrendet.</p> <p>Az egészséges táplálkozásról képeket gyűjt és étrendjét tudatosan eszerint állítja össze.</p> <p>Figyel testsúlyára. Sporttal kapcsolatos ismereteket szerez, és kedvenc sportot választ, amit rendszeresen gyakorol.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	divatos, <i>ósvi, régimódi</i> , fiús-lányos, ízlés, gyűjtemény (<i>kollekció</i>), divatbemutató, jelmez, álarc, <i>hagyományos</i> , ízléses-ízléstelen.	
ematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Tájékozódás térben	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	A tanuló tájékozódik függőleges és vízszintes, jobb és bal irányban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	M megbízható részvétel a közlekedésben.	
Fejlesztési feladat	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<ul style="list-style-type: none"> – Mondatait melléknevek, viszonyszók használatával bővíteni. – Illedelmesen kérdezni. Segítséget kérni, ha szükséges. – Verbális és mozgásémlékezetét egyre tartósabbá tenni. – Megfelelő magatartás a séták, 	<p><i>Ismeretek</i></p> <p><i>Utca, közlekedés</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Helyi és távolsági, valamint a tömegközlekedés fogalmának kialakítása. – Utak, sztrádák, sínek, alagutak, aluljárók felismerése, megnevezése, balesetmentes használata. – Balesetmentes, óvatos, 	<p><i>Társadalmi ismeretek:</i></p> <p>közlekedésre neveléstérkép-használat.</p>

<p>látogatások alkalmával.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Összehasonlításokat tenni, különbségeket észrevenni, azt közölni. – Saját élményeit mondatokban megfogalmazni. – Összefüggést találni a szituációk és a közlekedés fajtái között. – Szűkebb és tágabb környezetét igyekezzen megóvni lehetőségei szerint. – Megbízhatóan részt venni a mindennapi közlekedésben. – Élményeit rajzokkal feldolgozni. 	<p>figyelmes közlekedés.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Járművek, szinterek csoportosítása. – A gyalogos közlekedés szabályainak betartása. – Felkészülés az önálló közlekedésre. <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Szervezett látogatás során ismerkedés a hajó-, repülő-, vonat- és autóbusz-közlekedés jellemzőivel.</p> <p>A hangosbemondó szavainak értelmezése segítségével.</p> <p>Tágabb környezetről térkép készítése, azon tájékozódás.</p> <p>A metróállomások, autóbusz és a vasúti közlekedés jellemzőinek összegyűjtése.</p> <p>Hajókirándulás alkalmával a vízi közlekedésről új ismeretek szerzése.</p> <p>A városi közlekedés színtereinek, járműveinek megfigyelése és megnevezése. A tanuló differenciálja és megfogalmazza az út, sín, vezeték fogalmát.</p> <p>Játékokban közlekedési élmények, tapasztalatok felelevenítése.</p> <p>A legfontosabb szabályok rendszeres ismétlése szóban és a gyakorlatban.</p> <p>A gyalogos közlekedés szabályainak betartása.</p> <p>A helyes közlekedés rendszeres gyakorolása párban és önállóan.</p> <p>Játékos módon megjeleníti, csoportosítja a gyalogos közlekedés szabályait.</p> <p>Járművekkel kapcsolatos mesék, versek tanulása.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Hajóállomás, jegypénztár, kapitány, <i>tömeg</i>, vészfék, helyi közlekedés, jelzés, jegykezelés, állomás, pályaudvar, repülőtér, járatok, nemzetközi, helyi, <i>hangár</i>, <i>remíz</i>, <i>karbantartás</i>, önállóan, <i>körültekintően</i></p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Tájékozódás időben		Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	A tanuló érzékeli az idő múlását.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Az idő múlásának érzékelése méréssel.		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<ul style="list-style-type: none"> – Kapcsolatot találni helyzetek, történések, és az évszakok, hónapok, napszakok között. – Kiválogatni a múltra, jelenre, jövőre jellemző tárgyakat, képeket. – Tájékozódni az ismétlődő évi események és azok dátumai között. – Eligazodni az idő fogalmai között. – Ismerni az elmúlással kapcsolatos történéseket. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Jelek információjának megértése a tájékozódáshoz, a cselekvés irányításához, az idő alakításához. – Múlt, jelen és jövő történéseinek megfogalmazása. – Filmeken látott események időbeli elhelyezése (díszletek, jelmezek megbeszélése: régen milyen volt a közlekedés – lassabb, mint ma stb.). – Eseményképek rendezése: események előzményei, lezárása. – Szünet – nyaralás. – Az idő múlása, és az elmúlás kapcsolata. – Az életút. Az élet végessége. – Fiatal, öreg. Születés, halál-fogalom említése. <p><i>Tevékenység</i></p> <p>„Mikor lesz?” „Már elmúlt.” – Az idő múlásának megfigyelése. Régi korok meséiből, tárgyaiból segítséggel következtetések levonása.</p> <p>Filmekből látott jövőmotívumok feldolgozása tanári segítséggel.</p> <p>A valóság és a mese elemeinek szétválasztása, a sci-fit tartalmazó képek, történetek megismerése, a félelem legyőzése.</p> <p>Képek időrendbe állítása.</p> <p>A látottak megfogalmazása viszonyszavak és időfogalmak használatával.</p>	<p><i>Számolás-mérés:</i> tájékozódás: időmérés, naptárbeosztás.</p> <p><i>Ábrázolás-alkítás:</i> évszakokkal kapcsolatos alkotások.</p> <p><i>Ének-zene:</i> az idő múlásával, az elmúlással kapcsolatos dalok.</p>	

	Emberi élet, növények élete, állatok élete témában adatgyűjtés. Korosztályokhoz kapcsolódó tevékenységek, jellegzetességek gyűjtése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Az idő múlásával, mérésével kapcsolatos fogalmak és szókincs. Dátum (termékeken gyártási idő és szavatosság). Az idő múlása, az elmúlással kapcsolatos fogalmak.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	6. Élőlények		Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	A tanuló észreveszi a természet szépségeit.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A tápláléklánc alapjainak megértése.		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<ul style="list-style-type: none"> – Egyre jobban tájékozódni az őt körülvevő természeti világban. – Analógiákat találni a régi és az új ismeretek között. – Önállóan próbálni megfogalmazni a termények évszakhoz történő rendelését és analógiákat. – Gyűjteni, rendszerezni, megfogalmazni a témakörben. Oszályozni, csoportosítani a növények fajtáit. – Ismerni és gondozni a környezetében lévő növényeket. – Ismerni és felsorolni a már tanult jellemzőket. – Igeköötős igéket használni. – Kérdéseit bővített mondatokkal feltenni. – Gondolatait érthető mondatokkal kifejezni. – Hosszan figyelni egy-egy dologra. – Legyenek a tanulónak ismeretei az állattart 	<p><i>Ismeretek</i> Az élő környezet.</p> <p><i>Növények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Gyümölcsök, zöldségek, gabonafélék felhasználása, tárolása, tartósítása. – Az eddig tanultak elmélyítése, rendszerezése. – Földünkön élő változatos növényvilág. – A növények létfontosságú tulajdonságai (oxigéntermelés). <p><i>Állatok</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Vadon élő állatok, erdei, mezei, vízi állatok, ragadozók. – Csoportosítás kültakaró, táplálkozás, szaporodás, élőhely szerint. – Más földrészek állatai. – Mesék, dalok, versek az állatokról. <p><i>Tevékenységek</i> Élő és élettelen megbízható differenciálása. Képválogatás,</p>	<p><i>Ének-zene:</i> növényekkel, állatokkal kapcsolatos dalok, zeneművek.</p> <p><i>Ábrázolás-alkítás:</i> növény- és állatábrázolások különböző technikákkal.</p>	

<p>állatairól, ismerje fel azokat könyvekből, filmen.</p> <p>– Tudjon állatjelmezben tulajdonságokat megjeleníteni, hangokat utánozni.</p>	<p>csoportosítás főfogalmak alá. Összehasonlítás, különbségek megállapítása.</p> <p>Tanórán tapasztalatai, emlékei szerint főfogalom alá rendez, csoportosít.</p> <p>Fogalomhoz megfelelő képet rendel.</p> <p>Filmen, vagy a természetben megfigyeli a zöldségek, gyümölcsök betakarítási módját, cselekvően részt vesz a munkálatokban.</p> <p>Zöldségeket, gyümölcsöket, gabonaféléket megnevez, csoportosít.</p> <p>A fagyasztást, hűtést és tartósítást képekről vagy üzemlátogatás során megfigyeli.</p> <p>Filmről, képről az élelmiszerek gyártási és felhasználási módjait is megismeri.</p> <p>Távoli földrészek növényvilága, képek, filmek megtekintése a témában.</p> <p>Állatkerti séta vagy kirándulás alkalmával közelről ismerkedik az állatokkal.</p> <p>Megtanulja élőhelyeiket, táplálkozási szokásaikat (világatlaszban az állatok élőhelyei, életviszonyai, tápláléklánc).</p> <p>Meséket, verseket, dalokat tanul.</p> <p>Állatfarsang, jelmezkészítés, szerepjátékok, mesék dramatizálása.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Növény- és állatvilág témakörben felmerülő fogalmak.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>7. Előkészület a felnőtt életre</p>	<p>Órakeret 8. óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A tanuló alkalmazkodik a társadalmi, közösségi környezet elvárásaihoz.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési</p>	<p>Körültekintő vásárlás, különbség felismerése a fontos és nem fontos árucikkek között.</p>	

célja		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<ul style="list-style-type: none"> – Saját véleményt kialakítani a foglalkozásokról (jó, rossz, nehéz, könnyű). – Önállóan kérni, megköszönni, elköszönni, kifogást megfogalmazni. – Megmondani kérdésre saját nevét, születési helyét és idejét. 	<p><i>Ismeretek</i> <i>Foglalkozások</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Iskola, üzletek, intézmények dolgozói. – Szolgáltatások egymáshoz rendelése, irányítással. – További iparosok munkájának megismerése, eszközeik csoportosítása. – Szülők, testvérek munkája, foglalkozása. – TV-rádió-szerelő, varrónő, ács, villanyszerelő, hangszerjavító, cipész. – Minden munkában van szépség és hasznosság. – Személyes adatok. Születési hely, idő. Az anya leánykori neve. Lakcím. – Az anya tulajdonságainak megfigyeltetése, megfogalmazása. <p><i>Tevékenységek</i> Az iskolai dolgozók foglalkozásának megnevezése, feladataik megfigyelése. Mindennapi életében jelenlévő ügyintézők munkájának, eszközeiknek megfigyelése: orvos, asszisztens, titkárnő, jegyeladó, buszvezető, cukrász. Eladók munkájának megfigyelése, szituációs játékokban a szerepek gyakorlása. Mesealakok foglalkozásának felismerése. Összehasonlítás jellemzők megfigyeltetése által. Szervezett formában látogatja meg a különböző szakmák képviselőit, megfigyeli munkájukat és eszközeiket, kipróbálja, megtapasztalja a mozdulatokat. Képeken egyezteteti, és főfogalom</p>	<p><i>Életvitel és gyakorlat:</i></p> <p><i>Társadalmi ismeretek:</i> felkészülés a felnőtt lételre: pályaválasztás, foglalkozások.</p>

	alá rendezi a megismert fogalmakat, tárgyakat. Érzelmait kifejezi szóban és gesztusaiban, mások érzelmi megnyilvánulásait észreveszi és tiszteletben tartja.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A témákkal kapcsolatban felmerülő fogalmak, szókincs köre.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	9. Ünnepek		Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	Mások ünnepét elfogadni, tiszteletben tartani.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Külsőségeiben és tartalmában is készülődés az ünnepre.		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<ul style="list-style-type: none"> – Szívesen részt venni az ünnepi készülődésben. – Önálló feladattal készülni az ünnepre. – Verseket, dalokat örömmel bemutatni az iskolában és otthon. – Örülni társai sikereinek. – Helyesen értelmezni az ünnepekkel kapcsolatos fogalmakat, megfelelő eseményekhez kapcsolni azokat, játékosan utánózni néhány jellegzetes ünnepi eseményt. – Egyre biztosabban eligazodni a különböző ünnepek időpontja, jellege, eredeztetése tekintetében. – Az ünnepekkel kapcsolatos tárgyismeretét, és a fogalmait gazdagítani. – Legyen megfelelő a tanuló magatartása, részvétele. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Nemzeti, társadalmi, családi ünnepek csoportosítása. – Mikulás, ajándékozási szokások. Karácsony. – Társak jeles ünnepeinek számontartása. – Az ünnepekhez tartozó történetek ismertetése. – Az ünnephez tartozó formai elemek betartása. <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Az aktuális ünnepnek megfelelő kellékek, ajándékok készítése segítséggel.</p> <p>Figyelmesen hallgatja a történeteket.</p> <p>Képeket gyűjt és rendszerez az ünnepekkel kapcsolatban.</p> <p>Verseket, dalokat tanul és előad, csoportban, vagy önállóan.</p> <p>Versenyekre, vetélkedőkre készül.</p> <p>Az ünnepek megnevezését és eredetét sokféle helyről, helyzetből hallgatja, nézi.</p>	<p>Ének-zene: ünnepi műsor.</p> <p>Ábrázolás-alkítás: ajándék, dekoráció az ünnepre.</p> <p>Életvitel és gyakorlat: anyagok alakítása: ajándék készítése.</p>	

	<p>Felköszöntés, gratuláció. Ajándékozás (könyvek, mesék, tárgyak, emlékek). Tevékenyen részt vesz jelképek (zászlók, díszek) készítésében. Tanári segítséggel értelmezi a helyzeteket, tárgyakat. Olvasmányok az ünnepekkel kapcsolatban.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p><i>Nemzet, család, hazaszeretet, ünnepélyes,, megváltó, ünnepélyesség, ajándék, ünnep, egyház, társadalom, történet, király, papság, kép, szent, vallások, templom, szeretet, gyűlölet, hangulat.</i></p>	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> – kiejtését tudatosan javítani, hangerejét, beszédritmusát tudatosan irányítani. – bővítménnyel mondatot alkotni. – kérdést megfogalmazni, kérdésre adekvát választ adni. – felhívó jellegű kommunikációs megnyilvánulásokra. – a hangulati elemeket megjeleníteni beszédében. – felismerni és megfogalmazni tulajdonságokat. – felismerni, megmutatni érzékszerveit és tudja azok funkcióját. – egyszerű terítési és főzési műveletet elvégezni, azokat szavakkal, mondatokkal magyarázni, indokolni. – megbízhatóan részt venni mindennapjain a közlekedésben. – észrevételeit, szükségleteit jelezni, segítséget kérni, megköszönni. <p>Étkezésnél, kiránduláson megfelelő magatartást tanúsít. Természeti kincseinket és néhány hasznát, jelentőségét ismeri. A témakör fő fogalmait beszédében megfelelően használja.</p> <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> – segítséggel leolvasni az egész órát, használni a volt és lesz kifejezéseket az idő megállapításánál. – az elmúlással kapcsolatos történéseket megérteni. – mondanivalóját kérdések segítségével bővített mondatokkal is megfogalmazni. – főfogalom alá rendezni az állat- és növényvilág témakörökben különböző tulajdonságok alapján. – együttműködni a helyes viselkedési és magatartási szabályok tudatos betartásában. – aktív szókincsét bővíteni a tanult témakörökben. – legfontosabb személyi adatait elmondani (név, cím). – a legfontosabb ünnepek jelentőségét átélni, az ünnepekkel kapcsolatos tárgyismeretét, és a fogalmak használatával beszédét gazdagítani, közös ünnepeken alkalmanként közreműködni. <p>Himnusz hallgatása alatt vigyázban áll.</p>
---	--

5–6. évfolyam

II. Olvasás-írás

5. osztály

A tantárgy jelentős szerepet játszik az erkölcsi nevelés területén a feladattudat és a feladattartás fejlesztésében, a helyes viselkedési szabályok megerősítésében és megtartásában, a tanuló saját és mások munkájának megővésére vonatkozó törekvésének kialakulásában, megbecsülésére nevelésében, valamint türelemre és kitartásra ösztönzésében.

A nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés fejlesztését a magyar és az idegen nyelv közötti különbség felismerése, a téri orientációs ismeretek bővítése, a magyar népi mondókák és közmondások megismerése segíti.

A családi életre nevelést segíti a saját név felismerése, a családtagok nevének ismerete, vezetéknev és utónév azonosságainak és különbségének és ezek okainak tisztázása, valamint egyszerű köszöntő szöveg írásával felkészülés az aktuális családi ünnepekre.

Az állampolgárságra, demokráciára nevelést megalapozza a tanuló hivatalos személyi adatainak és azok alkalmazásának megismerése, az aláírás jelentőségének megtanítása.

Az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterület fejlődését segíti az aktív és passzív szókincs bővítése, a tudatosabb, tartalmilag pontosabb, nyelvtanilag helyes beszéd kialakítása, az érzések, gondolatok szóban történő kifejezése, a közösségi szabályok írásos és rajzos jelzéseinek felismerése és az irodalmi művek megismerése iránti igény felkeltése.

A digitális kompetencia fejlődését segíti a tájékozódás a számítógép billentyűzetén, a tanult betűk kikeresése, írásuk gyakorlása és a leggyakoribb számítógépes jelzések megismerése.

A hatékony, önálló tanulás megvalósul az új információk és ismeretek elsajátításával, az érdeklődés fenntartásával az írásos információk megértésére.

Kulcsfogalmak/ Fejlesztési cél	1. Beszédfejlesztés	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Tagolt beszéd, motiváció a kommunikációra.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Vizuális és verbális emlékezet fejlesztése. Gondolatok, szavak kifejezése verbális vagy nonverbális jelekkel.	
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<ul style="list-style-type: none">– Folyamatos, nyugodt, érthető beszéd, hibák spontán javítása.– Legfontosabb adatait ismerni.–	<i>Ismeretek</i> <ul style="list-style-type: none">– Helyes artikuláció gyakorlása, hanglejtés, hangerő, stílus.– Mondatalkotás megadott szóval, mondatalkotás képről.– Szókincsbővítés.– Személyi adatok gyakorlása. <i>Tevékenységek</i> <ul style="list-style-type: none">Logopédiai gyakorlatok.Léggögyakorlatok.	<i>Kommunikáció:</i> logopédiai feladatok, <i>Mozgásnevelés:</i> téri tájékozódás, léggögyakorlatok.

	Szappanbuborék fújása. Tematikus szógyűjtés, mondatalkotás adott szavakból. Versek, mondókák hangsúlyozása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Különböző kedélyállapotok. Napló	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Térorientációs gyakorlatok		Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Alak – háttér elkülönítése.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tájékozódás táblázatban. Az önállóság, megbízhatóság, feladattudat erősítése.		
Fejlesztési feladat	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<ul style="list-style-type: none"> – A tanuló ügyességének megfelelő játékokat tudatosan (nem próba-szerencse alapon) kirakni. – Az árnyaltabb helymeghatározásokat megérteni és alkalmazni. – Téri relációkat megfogalmazni többféleképpen. – Szabályokat megérteni, keresztretjvényt önállóan kitölteni. – Függőlegesen írt feliratot felismerni, összeolvasni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Téri helyzetek transzformálása síkra. – Puzzle kirakása. – Játékos feladatok. – Helymeghatározások. <p><i>Tevékenység</i></p> <p>Tárgyak elhelyezése közelebb, távolabb. Tűz-víz játék. Tárgy elrejtése, megtalálása. Egyszerű ábrák rajzolása a megfelelő helyre. Térbeli helyzetek megfigyelése, megfogalmazása.</p>	<p><i>Mozgásnevelés:</i> téri tájékozódás.</p> <p><i>Számolás-mérés:</i> tájékozódás: térirányok,</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Le-fel, jobbra-balra (közlekedés). Csere, helycsere. Közel, távolabb, innen, túl... Oszlopok, sorok számozása, sorok, széle, közepe, önálló munka, önálló ellenőrzés, türelem, kitartás, vízszintes és függőleges feliratok, keresztretjvény.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	7. Betűtanítás (ö, ő, c, é, k, ü, ú, f, b, z,)		Órakeret 35 óra
Előzetes tudás	Hibakeresés, különbségek észrevétele.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Betűismertetések, szóképzés (szűkítés, bővítés) műveleteinek végzése.		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<ul style="list-style-type: none"> – Az új betűt felismerni, írni, és összeolvasni a korábban tanultakkal. – Szavakat analizálni, betűket kapcsolni, összeolvasni. – Munkákat ellenőrizni, hibákat megtalálni, és megfelelően javítani segítséggel. – Szavak jelentésmódosulásait észlelni, és a változást megfogalmazni. – Tulajdonnevek és köznevek közti különbséget megérteni. – Írásjeleket tudatosan használni írás és olvasás során. – Érdeklődni a környezet iránt, önállóan tájékozódni; „felfedezések” a térképen. – Fejtörőket, rejtvényeket megoldani. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Új betű ismertetése. – Szótagok, szavak kirakása. – Hiányzó betűk, szótagok pótlása. – Két szótagú szavak írása. – Nevek, mondatkezdő betűk jelölése. – Mondatvégi írásjel. – Játék a betűkkel. <p><i>Tevékenység</i></p> <p>Betű kiemelése, hangoztatása, írása, olvasása, kapcsolása. Azonos szótaggal kezdődő szavak gyűjtése, értelmezése. Szavak kirakása közösen, minta után, diktálásra, önállóan. Hiányzó betűk, szótagok felfedezése, pótlása. Szavak másolása, diktálás után írása, hibák észrevétele, javítása. Szavak kiegészítése raggal, jellel (szavak értelmének megváltoztatása). Újságban, könyvben nagybetűk keresése. Írásjelek megfigyelése. Kérdő mondatok alkotása. Nagybetűk keresése újságban, könyvben.</p>	<p><i>Kommunikáció:</i> szókincs-bővítés, szógyűjtés.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmizálás. hallásfejlesztés.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Szavak tartalma, alakja. Azonos alakú szavak, rokon értelmű szavak. Szavak igekötővel, kezdő szótag, végződés. Szabály (mit írunk nagybetűvel?). Tulajdonnevek írásának szabályai. Különböző érzelmek. „Miért?” (Szomorú, sír, vidám, nevet stb.).</p>		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	8. Olvasás		Órakeret 25 óra
Előzetes tudás	Szöveg szó szerinti megértése.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az írásjelek figyelembevételével olvasás. Kijelentés, kérés, kérdés megkülönböztetése.		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<ul style="list-style-type: none"> – 3-4 betűs szót kirakni és leírni hallás után. – Tőmondatokat (szükség esetén segítséggel) olvasni. – Szövegeket megtanulni, felmondani. – Rövid mondatot önállóan olvasni, értelmezni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Hangok és betűk egyeztetése. – Szavak olvasása, szóképek és tárgyak egyeztetése. – Versek, mondókák, szövegek tanulása. – Rövid mondatok olvasása, értelmezése. – Eseményképek sorba rendezése, magyarázása. <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Hangok alapján betűk kirakása. Szavak, tárgyak és képek egyeztetése. Kétszavas mondatok olvasása, alkotása, értelmezése mondatvégi írásjel figyelembe vételével. Hallás után tanult vers írott formájában betűk, szavak keresése. Egyeztetések a tanterem tárgyaival, tárgy- és szóképekkel.</p>		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Kösd össze! Karikázd be! Utasítások. Hang – betű. Szó, mondat, pont, nagybetű. Múlt, jelen és jövő idejű cselekvések. Előbb, később, ok, előzmény, következmény. Hely, helyszín (Válaszok hol?” kérdésre, helymeghatározások – szövegződések (helyragok).</p>		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	9. Írás		Órakeret 40 óra
Előzetes tudás	Látási diszkrimináció, nagyságkonstancia.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kis- és nagybetűk differenciálása. Különböző betűalakok azonosítása (írott, nyomtatott betű).		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<ul style="list-style-type: none"> – A betűk írása során a tanuló figyelmét, önállóságát, feladattudatát, kitartását és koncentrációképességét fejleszteni. – Rendezett füzet, javuló betűformák önálló feladatvégzéskor. – Türelmes, kitartó feladatmegoldás. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Betűk írása sorközbe, vonalrendszerbe. – Szavak másolása. – Írás, diktálás után. – Rövid mondatok másolása. – Puzzle kirakása. – Kezdőbetűk jelölése. <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Betűformák gyakorlása. Meghatározott szó keresése könyvből. Másolás, ellenőrzés, javítás. Mondat diktálása szavanként, visszaolvasása mondatként. Másolás tábláról, megjelölt mondat másolása könyvből. Hiányos mondat kiegészítése szóban.</p>	<p><i>Ábrázolás-alkatás:</i> vizuális ábrázolás.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Névelő. Mondat fajtái: . ? ! alkalmazásai. Mondat szabályai szóban, írásban. Mondat eleje, vége. Tartalom, szereplők. Betűk, szavak, sorok távolsága. Szabályos, szabálytalan formák. Se több, se kevesebb!		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	10. Értő olvasás		Órakeret 26 óra
Előzetes tudás	Bővülő szókincs.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Szavak, szövegek képhez rendelése.		
Fejlesztési feladat	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<ul style="list-style-type: none"> – Események összefüggéseit megérteni és elmondani saját szavaival. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Rövid történet olvasása, értelmezése. 		

	<i>Tevékenység</i> Történet olvasása, értelmezése mondatonként és egészében.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	események	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanuló személyi adatait biztosan ismeri.</p> <p>Képes a helyzetnek megfelelő bővített mondatokat, kérdéseket, válaszokat alkotni.</p> <p>Képes saját helyzetéhez képest relációkat megfogalmazni.</p> <p>Képes felismerni, kimondani a tanult betűket, szótagokat alkotni és leírni azokat diktálás után is.</p> <p>Képes szavak elemzésére, betűkártyával való kirakására, másolására, hiányzó betűk pótlására.</p> <p>Képes önállóan szavakat, rövid mondatokat kiolvasni.</p> <p>Képes rövid mondatokat alkotni és leírni azokat a mondatalkotás szabályainak betartásával.</p> <p>Képes automatikusan alkalmazni az írás irányát és helyét a vonalközben.</p> <p>Képes felismerni a tanult betűket, rövid szavakat önállóan leírni.</p> <p>Képes egyszerű szöveget elolvasni, értelmezni.</p> <p>Képes utcai tájékoztató táblákat értelmezni.</p>
---	--

Olvasás-írás

6. évfolyam

A tantárgy jelentős szerepet játszik az erkölcsi nevelés területén a feladattudat és a feladattartás fejlesztésében, a helyes viselkedési szabályok megerősítésében és megtartásában, a tanuló saját és mások munkájának megővésére vonatkozó törekvésének kialakulásában, megbecsülésére nevelésében, valamint türelemre és kitartásra ösztönzésében.

A nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés fejlesztését a magyar és az idegen nyelv közötti különbség felismerése, a téri orientációs ismeretek bővítése, a magyar népi mondókák és közmondások megismerése segíti.

A családi életre nevelést segíti a saját név felismerése, a családtagok nevének ismerete, vezetéknév és utónév azonosságainak és különbségének és ezek okainak tisztázása, valamint egyszerű köszöntő szöveg írásával felkészülés az aktuális családi ünnepekre.

Az állampolgárságra, demokráciára nevelést megalapozza a tanuló hivatalos személyi adatainak és azok alkalmazásának megismerése, az aláírás jelentőségének megtanítása.

Az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterület fejlődését segíti az aktív és passzív szókinccs bővítése, a tudatosabb, tartalmilag pontosabb, nyelvtanilag helyes beszéd kialakítása, az érzések, gondolatok szóban történő kifejezése, a közösségi szabályok írásos és rajzos jelzéseinek felismerése és az irodalmi művek megismerése iránti igény felkeltése.

A digitális kompetencia fejlődését segíti a tájékozódás a számítógép billentyűzetén, a tanult betűk kikeresése, írásuk gyakorlása és a leggyakoribb számítógépes jelzések megismerése.

A hatékony, önálló tanulás megvalósul az új információk és ismeretek elsajátításával, az érdeklődés fenntartásával az írásos információk megértésére.

Kulcsfogalmak/ Fejlesztési cél	1. Beszédfejlesztés		Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Tagolt beszéd, motiváció a kommunikációra.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Vizuális és verbális emlékezet fejlesztése. Gondolatok, szavak kifejezése verbális vagy nonverbális jelekkel.		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<ul style="list-style-type: none"> – Folyamatos, nyugodt, érthető beszéd, hibák spontán javítása. – Egyénileg és csoportosan fellépni az iskolai ünnepélyeken. – Beszámoló átért eseményekről. – Legfontosabb adatait ismerni. – A kérdezés és felelés formai- és tartalmi követelményeit betartani. – Mondanivalót minél pontosabban kifejezni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Helyes artikuláció gyakorlása, hanglejtés, hangerő, stílus. – Mondatalkotás megadott szóval, mondatalkotás képről. – Szókincsbővítés. – Személyi adatok gyakorlása. – Mondat bővítése újabb és újabb bővítményekkel. – Mondat befejezése, kiegészítése. <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Logopédiai gyakorlatok. Légzőgyakorlatok. Tematikus szógyűjtés, mondatalkotás adott szavakból. Eseményképhez történet kitalálása, majd elmondása közösen. Teljes nevének, lakcímének másolása. Mondat bővítése újabb és újabb bővítményekkel. Mondat többféle befejezése. Versek, mondókák hangsúlyozása.</p>	<p><i>Kommunikáció:</i> logopédiai feladatok, vers, rövid szöveg kifejező előadása közönség előtt.</p> <p><i>Mozgásnevelés:</i> téri tájékozódás, légzőgyakorlatok.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Napló. Személyi adatok. Régen, most, majd (igeidők). Kérdő névmások. Kérdezés és felelés, társalgás.		
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Térorientációs gyakorlatok		Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Alak – háttér elkülönítése.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési	Tájékozódás táblázatban. Az önállóság, megbízhatóság, feladattudat erősítése.		

céljai		
Fejlesztési feladat	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<ul style="list-style-type: none"> – A tanuló ügyességének megfelelő játékokat tudatosan (nem próba-szerencse alapon) kirakni. – Az árnyaltabb helymeghatározásokat megérteni és alkalmazni. – Térrelációkat megfogalmazni többféleképpen. – Helymeghatározásokat elvégezni különböző pontokhoz viszonyítva. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Térrelhelyzetek transzformálása síkra. – Puzzle kirakása. – Távolság becslése, ellenőrzése. – Játékos feladatok. – Helymeghatározások. – Tájékozódás 4x4-es táblázatban. <p><i>Tevékenység</i></p> <p>Tájékozódás az iskola alaprajzán. Útvonal együttes bejárása, berajzolása. Elem helyének megkeresése, forgatás, illesztés. Egyszerű ábrák rajzolása a megfelelő helyre. Térbeli helyzetek megfigyelése, megfogalmazása.</p>	<p><i>Mozgásnevelés:</i> téreltájékozódás.</p> <p><i>Számolás-mérés:</i> tájelőkozódás: térirányok, alaprajz, viszonyítás.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Le-fel, jobbra-balra (közlekedés). Csere, helycsere. Közél, távolabb, innen, túl... Oszlopok, sorok számozása, sorok, széle, közepe, önálló munka, önálló ellenőrzés, türelem, kitartás, vízszintes és függőleges feliratok, keresztrejtvény.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	7. Betűtanítás (d, j, n, h, sz, r, g, ny)	Órakeret 35 óra
Előzetes tudás	Hibakeresés, különbségek észrevétele.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Betűismertetések, szóképzés (szűkítés, bővítés) műveleteinek végzése.	
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<ul style="list-style-type: none"> – Az új betűt felismerni, írni, és összeolvasni a korábban tanultakkal. – Szavakat analizálni, betűket kapcsolni, összeolvasni. – Munkákat ellenőrizni, hibákat 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Új betű ismertetése. – Szótagok, szavak kirakása. – Hiányzó betűk, szótagok pótlása. – Két szótagú szavak írása. 	<p><i>Kommunikáció:</i> szókinccsbővítés, szógyűjtés.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmizálás. hallásfejlesztés.</p>

<p>megtalálni, és megfelelően javítani segítséggel.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Szavak jelentésmódosulásait észlelni, és a változást megfogalmazni. – Tulajdonnevek és köznevek közti különbséget megérteni. – Írásjeleket tudatosan használni írás és olvasás során. – Érdeklődni a környezet iránt, önállóan tájékozódni; „felfedezések” a térképen. – Fejtörőket, rejtvényeket megoldani. 	<ul style="list-style-type: none"> – Nevek, mondatkezdő betűk jelölése. – Mondatvégi írásjel. – Játék a betűkkel. <p><i>Tevékenység</i></p> <p>Betű kiemelése, hangoztatása, írása, olvasása, kapcsolása. Azonos szótaggal kezdődő szavak gyűjtése, értelmezése. Szavak kirakása közösen, minta után, diktálásra, önállóan. Hiányzó betűk, szótagok felfedezése, pótlása. Szavak másolása, diktálás után írása, hibák észrevétele, javítása. Szavak kiegészítése raggal, jellel (szavak értelmének megváltoztatása). Újságban, könyvben nagybetűk keresése. Írásjelek megfigyelése. Kérdő mondatok alkotása. Felkiáltójel, kettőspont alkalmazása, írása. Nagybetűk keresése újságban, könyvben. Városok nevének gyűjtése a térképről. Anagramma kirakása (retek, teker, keret stb.), valamennyi változat leírása emlékezetből. Keresztrejtvény, találós kérdés stb.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szavak tartalma, alakja. Azonos alakú szavak, rokon értelmű szavak. Szavak igeikötővel, kezdő szótag, végződés. Szabály (mit íránk nagybetűvel?). Tulajdonnevek írásának szabályai. Mondat meghatározása, fajtái. Különböző érzelmek. „Miért?” (Szomorú, sír, vidám, nevet stb.). Törd a fejed! Ki tud többet? –vetélkedő.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>8. Olvasás</p>	<p>Órakeret 25 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Szöveg szó szerinti megértése.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az írásjelek figyelembevételével olvasás. Kijelentés, kérdés, kérdés megkülönböztetése.</p>	

Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<ul style="list-style-type: none"> – 3-4 betűs szót kirakni és leírni hallás után. – Tőmondatokat (szükség esetén segítséggel) olvasni. – Szövegeket megtanulni, felmondani. – Rövid mondatot önállóan olvasni, értelmezni. – Pont, kérdőjel, felkiáltójel értelmezése. – Képsorról összefüggő mondatokat alkotni. Önálló munkavégzés, reális önértékelés. – Ok-okozati viszonyokat, összefüggéseket felismerni. – A település, lakóhely ismert épületeinek feliratait elolvasni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Hangok és betűk egyeztetése. – Szavak olvasása, szóképek és tárgyak egyeztetése. – Versek, mondókák, szövegek tanulása. – Rövid mondatok olvasása, értelmezése. Kijelentő, óhajtó, kérdő mondat. – Eseményképek sorba rendezése, magyarázása. – Összetett mondatok befejezése „pedig”, „de”, „mert” kötőszavak után. – Feliratok olvasása az utcán. <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Hangok alapján betűk kirakása. Szavak, tárgyak és képek egyeztetése. Kétszavas mondatok olvasása, alkotása, értelmezése mondatvégi írásjel figyelembe vételével. Hallás után tanult vers írott formájában betűk, szavak keresése. Kérdések feltevése egymásnak az olvasmánnyal kapcsolatban. Cselekvések megnevezése, időrendjük megállapítása. Egyeztetések a tanterem tárgyaival, tárgy- és szóképekkel. Hibás állítások javítása, félmondatok értelmes összeillesztése. Ismert utcanevek, üzletek, középületek nevének olvasása.</p>	<p><i>Számolás-mérés:</i> összefüggések felismerése.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Kösd össze! Karikázd be! Utasítások. Hang – betű. Szó, mondat, pont, nagybetű. Múlt, jelen és jövő idejű cselekvések. Előbb, később, ok, előzmény, következmény. Hely, helyszín (Válaszok hol?” kérdésre, helymeghatározások – szóvégződések (helyragok).</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	9. Írás		Órakeret 40 óra
Előzetes tudás	Látási diszkrimináció, nagyságkonstancia.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kis- és nagybetűk differenciálása. Különböző betűalakok azonosítása (írott, nyomtatott betű).		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<ul style="list-style-type: none"> – A betűk írása során a tanuló figyelmét, önállóságát, feladattudatát, kitartását és koncentrációképességét fejleszteni. – Rendezett füzet, javuló betűformák önálló feladatvégzéskor. – Türelmes, kitartó feladatmegoldás. – Rövid szövegből egy-egy mondat kiemelése, értelmezése. – Olvasmány tartalmának elmondása kérdések segítségével. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Betűk írása sorközbe, vonalrendszerbe. – Szavak másolása. – Írás, diktálás után. – Rövid mondatok másolása. – Puzzle kirakása. – Kezdőbetűk jelölése. – Rövid olvasmány olvasása, értelmezése. <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Betűformák gyakorlása. Meghatározott szó keresése könyvből. Másolás, ellenőrzés, javítás. Mondat diktálása szavanként, visszaolvasása mondatként. Másolás tábláról, megjelölt mondat másolása könyvből. Hiányos mondat kiegészítése szóban. Elemek egyenkénti megfigyelése, beillesztése önállóan. Mondat hangsúlyozása és megfelelő írásjel alkalmazása. Több mondatos olvasmány váltott olvasása.</p>	<p><i>Ábrázolás-alkatás:</i> vizuális ábrázolás.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Névelő. Mondat fajtái: . ? ! alkalmazásai. Mondat szabályai szóban, írásban. Mondat eleje, vége. Tartalom, szereplők. Betűk, szavak, sorok távolsága. Szabályos, szabálytalan formák. Se több, se kevesebb!</p>		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	10. Értő olvasás		Órakeret 26 óra
Előzetes tudás	Bővülő szókincs.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Szavak, szövegek képhez rendelése.		
Fejlesztési feladat	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<ul style="list-style-type: none"> – Események összefüggéseit megérteni és elmondani saját szavaival. – Feliratokat értelmezni kis segítséggel. – Az árufajták értékét összehasonlítani segítséggel. – Ételreceptből alapanyagokat, mennyiségeket kiemelni rákérdezésre. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Rövid történet olvasása, értelmezése. – Utcai feliratok, eligazító táblák. – Információk, hirdetések. – Ételreceptek. <p><i>Tevékenység</i></p> <p>Történet olvasása, értelmezése mondatonként és egészében. Séta közben feliratok, plakátok, hirdetések olvasása. Árukatalógus nézegetése, olvasgatása, termékek csoportosítása. Árak összehasonlítása. Zacskós leves készítése a leírt útmutató alapján, a leírtak betartása.</p>	<p><i>Életvitel és gyakorlat:</i> feliratok, használati utasítások, ételreceptek olvasása, értelmezése.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Termékek, események, időpontok, olcsó, drága, hozzávaló, főzési idő, forrás, keverés, lassú tűzön.		

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanuló személyi adatait biztosan ismeri.</p> <p>Képes a helyzetnek megfelelő bővített mondatokat, kérdéseket, válaszokat alkotni.</p> <p>Képes saját helyzetéhez képest relációkat megfogalmazni.</p> <p>Képes felismerni, kimondani a tanult betűket, szótagokat alkotni és leírni azokat diktálás után is.</p> <p>Képes szavak elemzésére, betűkártyával való kirakására, másolására, hiányzó betűk pótlására.</p> <p>Képes önállóan szavakat, rövid mondatokat kiolvasni.</p> <p>Képes rövid mondatokat alkotni és leírni azokat a mondatalkotás szabályainak betartásával.</p> <p>Képes automatikusan alkalmazni az írás irányát és helyét a vonalközben.</p> <p>Képes felismerni a tanult betűket, rövid szavakat önállóan leírni.</p> <p>Képes egyszerű szöveget elolvasni, értelmezni.</p> <p>Képes utcai tájékoztató táblákat értelmezni.</p>
---	--